

האכילה והשתיה גם קודם לכן, ולקבל¹⁴⁵ עליו שבת ולקדש, כל שהוא מפלג המנחה ולמעלה), ויביא שתי¹⁴⁶ חלות שלימות (לחם משנה), יפרוס עליהם¹⁴⁷ מפה, ימזוג כוס יין מלא ויאמר עליו¹⁴⁸ קידוש, ואם כבר בירך על היין בסעודה קודם לכן, לא¹⁴⁹ יברך שוב עתה, אלא יקדש בלי ברכת היין, ואח"כ בוצע על הלחם משנה

בלא נטילת ידים שוב, ובלא¹⁵⁰ לברך המוציא, ויאכל לכל הפחות כזית¹⁵¹ פת, אך החכם¹⁵² עיניו בראשו ובסעודה הראשונה לא ימלא כריסו כדי שיוכל לכבד גם הסעודה השניה במאכלי מטעמים ותבשילין לכבוד היום. ולענין הזכרת מעין המאורע בברכת המזון: אם המשיך הסעודה עד לאחר¹⁵³ צאת הכוכבים

ואפילו באמירת 'בואו ונקדש' שוב אסור לאכול ולשתות עד שיקדש, וכמבואר בשו"ע סעי' ה'. והיינו מפלג המנחה ואילך, דקודם לכן אין מועיל קבלת שבת, וכדלעיל סי' רס"א אות ז'. 145. וכדלקמיה בשו"ע שאומרים בואו ונקדש, והיינו אפילו כשהם תוך כדי סעודתם, וכדכ' בפמ"ג (א"א סק"י) ובשו"ע הרב (קונט"א סוסק"ה). ומסתימת הפוסקים משמע שא"צ לקבל שבת כדי שיוכל לקדש אח"כ, אלא ע"י האמירה בואו ונקדש סגי, וגם זה אינו הכרחי, כי ע"י הקידוש עצמו מקבל עליו שבת. אמנם שו"ר בשו"ת מגדנות אליהו ח"א סי' קי"ח שמדברי הגמ' (בפסחים קי"ד). 'וכבר קידש היום' וברש"י "משקבלו עליו או מצאת הכוכבים" משמע שאי אפשר על ידי הקידוש לקבל שבת, אלא צריך לקבל עליו שבת קודם קידוש (אם עדיין קודם השקיעה), ושכ"מ במעשה רב אות קי"ז. אמנם יתכן שאמירת "בואו ונקדש" ג"כ היא כקבלת שבת. 146. בשו"ע ונו"כ אין מבואר בזה כלום, ובשו"ת האלף לך שלמה (סי' קי"ג) מסתפק בזה, אמנם משום יקרא דשבתא כן מסתבר, ובפרט לדיעות הסוברים דלחם משנה אין תלוי בברכת המוציא, אלא חובה לקבוע תמיד סעודת שבת על לחם משנה. ועיין בזה בשו"ת מגדנות אליהו ח"א סי' קמ"ו, שו"ת להורות נתן ח"ו סי' ט', שו"ת משנת יוסף ח"ו סי' ס', ס' פורים המשולש להגר"ש דבליצקי (פ"א ס"ח). ואם אין לו יין ומקדש על הפת, ודאי צריך להביא לפניו לחם משנה, כמבואר במג"א (סקי"א) ולקמן סי' ערב אות י'. 147. כמבואר במשנ"ב סקט"ו עפ"י המג"א (סק"ז) שכתב "פורס מפה לכסות הפת", אמנם בשו"ע הרב (סעי' י') משמע שלמד בדברי המג"א שצריך לכסות את השלחן, וכלשונו "צריך לפרוס מפה על השלחן לכסות הפת" וכו', ובפמ"ג (א"א סק"ז) מפורש יותר בזה"ל "ובלבד (סעי' ד') כיצד עושה פורס מפה על כל מה שעל השלחן ומקדש", יאמר שאין די בפריסת מפה על הפת לחוד, והטעם דמפה כעקירת השלחן הוא וכו', ויהיה פריסת המפה על כל השלחן כאילו סילוק השלחן, וכן בכה"ח (סקכ"ו) למד בפשיטות כן בכוונת המג"א לכסות כל השלחן שהפת עליו עי"ש, ובשו"ת משנת יוסף (שם) שכ"מ מלשון הרמב"ם (פכ"ט מהל' שבת הי"ג) ורש"י (פסחים ק.). אמנם כאמור סתימת המג"א והמשנ"ב שדי בכיסוי הפת (המיוחד עבור סעודת השבת), ואכן פעמים שקשה לכסות במפה כל השלחן מפני התבשילין שעליו. והמובחר לסלק ולנקות השלחן מהתבשילין והכלים הריקים וכו', להניח ב' חלות ולכסותם, כאילו מתחיל עתה סעודה חדשה, וזה הדרך המובחרת ביותר לכבוד שבת או יו"ט. 148. ובסעודה שלישית דשבת כשבמוצאו יו"ט, יש לומר גם נוסח הבדלה וכו' המבדיל בין קודש לקודש, ובלא ברכת מאורי אש אם עדיין קודם זמן יציאת השבת, אלא ישלימנו בלילה, ויזהיר שלא לעשות כל מלאכה האסורה בשבת עד זמן מוצ"ש. 149. כמבואר בשו"ע, ואם אמרו 'בואו ונקדש' (או שאר לשון של קבלת שבת) באנו למחלוקת הפוסקים אם חוזר ומברך על היין, ובמשנ"ב סקכ"א בשם מג"א שאינו חוזר ומברך. 150. ב' דיעות בשו"ע, וספק ברכות להקל - מ"ב סקי"ח. 151. משנ"ב סקל"ה בשם פמ"ג, ברכת הבית שער מ"ו אות ו', והוא גם כדי לצאת קידוש במקום סעודה. ועיין לעיל הערה 58 מדוע א"צ כביצה, ובשעה"צ (סקמ"ג) כתב שנכון שיהיה 'כביצה'. 152. שו"ת משנת יוסף שם. 153. וכן ראוי לעשות לכתחילה, כדלעיל אות ה' דיש הסוברים שאין יוצאים ידי חובת סעודת שבת או יו"ט אלא כשאכל ולאחר צאת הכוכבים. ועיין מש"כ בסי' קפ"ח הערה 87 דבליל שבת ויו"ט כיון שקיבל קדושת היום ע"י קידוש, לכן אפשר אף שעדיין קודם צאת הכוכבים, יש לו להזכיר מעין המאורע דהשתא, וצ"ע (ושו"ר שכ"כ בפשיטות